

Israeldik Palestinara, Estatu Batuetatik iraganez

Handien eritzirik edo bedeinkazirik gabe, nekez konpon daiteke gaur herri tipiaren arteko haserrikerik. Froga* beharrik ez ahal* digu irakurleak eskatuko! Hain ugariak dira!

Dakargun bat oraingo hontan. Israelen eta Palestinaren artean Ipar Amerika dago.

Gehienetan ongi informaturiko berri iturrietatik —esan ohi den bezala— jakin ahal izan dugunez, askeneko hitzarmen* sekretuetan, honako hau gelditu da garbi, hategia,* Estatu Batuek ez dute OLP (Palestinaren Askatasun Antolamendua) haintzat hartuko, harik* eta beronek Israel Estatuaren bu-

Itzhak Rabin

Israelgo lehen ministrua

rujabetasun eskubidea onartu arte. Orainokoa,* Israeli dagozkion akordio internazionalak oro gaitzetsi* edo ukatu egin izan ditu OLP delakoak.

Israeldarren ustetan, palestinarren asmoak berez eta automatikoki dakar Israel Estatuaren sustitzea.* Izan ere, Arafatek nahi duen Palestina «bateratu, laiko eta arraza aniztasunezko» horren lurra, gaurko Israelek okupatzen duena da. Errealitatea hau dela dio Israelek. Hauxe eta ez besterik. Gainerako dena, utopia da, hitz hutsak.

OLP delakoak ere errealista izan nahi du. Berak proposaturikoa onartzen ez bada, etengabe mendek* erdiko gerla izango da.

Zer esan? Musulmanak, juduak eta kristauak elkarrekin bizi aise* erdietsiko* dela? Errealitate da hori? Ez

dea* utopia? Libanon gertatzen ari dena ikusirik...

Baina, bestaldetik, palestinarrek ez daude amore emateko. Eta nola eman dezakete, beren lurretik kanpo bizitzera behartuak daudelarik? Israelgo Estatu munduko eskualde* hortan integratzeaz beste irtenbiderik ikusten ahal da? (Joanes Lekerika)

Korsikarren eritziak

Denok ezagutzen ditugu, zehatz-mehatz ez bada ere, Korsikako azken gorabeherak. Garrantzizkoenaz ANAI-ASUNAK zerbait esan zuen 302. zenbakian.

Jendeak, Frantziar eta handik kanpora, asko hitz egin du Korsika dela eta ez dela. Frantziako alderdi politikoak, dirudienek, ustekabeen harrapatu ditu gertatuak. Bestalde, berba egin dutenatarik gehienak ez dira izan Korsikakoak. Hoberena, bidezkoena* eta zentzuzkoena, gure ustez, korsikarrei beraiei hitz egiten uztea zen. Eta horixe egin da, inkesta* baten bidez.

Inkesta hori biziki interesgarria da. Are* interesgarriagoa dateke* hemen, gure egunkariek azpimarkatu dutena horko punturik ahulena* izan baita.

Inkesta hortatik ondorioztatzen* denez, korsikarrek Frantziako Gobernu salatzen dute. Alde askotatik eta gogorki salatu ere. Aleria hirian gertatutakoaren errua, 60%rentzat Gobernuak du. Bi polizia hil ziren istilu* hortan. Zergatik? Gobernuak, elkarrizketatu beharrean, atakatu egin zuelako, diote korsikarrek. Poniowski gelditzen da hor hiltzaile bezala. Baina ez da hori dena. Korsikarrek ez daude Gobernu honen kontra bakarrik. Parisen beraren beldur dira. Ezkerreko gobernu bat Parisen dagokeelarik ere, korsikarrek ez dute hobekuntza handi handirik espero. Aginte zentralarekiko mesfidantza irakurri behar da erantzun mota horietan. Beti salatzen da zentralismoa, eta sarri Frantziaren kolonialismoa ere gaitzesten.* Esaterako,* CEDT sindikatu eskertiarraren Ordezkariek,* Korsikan ez du kapitalismoa beronen hutsean gaitzesten, baizik eta «kapitalismo frantsesa».

Beste gauza bat da, korsikar guztiak ARC* talde autonomistakoak direla pentsatzea. Azken burruka hauen ondoren, galde hori egin zaio herriko jendeari. Erantzunen arabera,* sinpatia handiak dituzke* ARC horrek. 62% dira, ARCren ekintza onartzen dutenak. Esate baterako, begi onez ikusia izan da askoren aldetik, harma eta guzti «kolonizatzaile» baten etxaldea*

okupatzea. Bide beretik, 55%ek ez dute onartzen, Gobernuak ARCri ezarri dion debekua.

Korsikarren erdia baino gehiago talde autonomista konkretu baten alde egotea, esangarritsu da. Alde alde, nahiz eta garbiki jakin ez, zuzen zuzenean ARC hori zer den. Batzuren-tzat* (17%) eskuin aldeko mugimendu abertzale klasiko bat dateke. Beste batzuren-tzat (14%) mugimendu sozialista bat da. Baina gehien-tzat (40%) ideologia politiko gabeko mugimendu bat da. Zer den zehazki ez badakite ere, korsikarrek ba dakite, ARC Korsikaren alde dagoela. Hori denek dakite.

Alderdi klasifikatze arruntetik* kanpo gelditzen dira, gaurko Aberr-Estatu direlakoan periferian azaldu diren mugimendu hauk. ARC, esate baterako, Korsikaren eta korsikarren defendatzaile da, baina ez hori bakarrik. Alderdi klasikoei neketsu gertatzen zaie mugimendu hauen integratzea. Alderdi Komunistari, Frantziakoari bederen,* ulertzea bera ere zail gertatzen zaio. ARCren ingurumarian* italiar faxisten eragina eta laguntza dabilela salatu izan du L'Humanité egunkari ofizialean Salini jaunak. Poniowskiaren aurreko Barne Ministruak, Marcellin jaunak hategia,* italiar «gauchiste» edo ezker puntakoan eragina ikusi zuen. Aginte zentralista eta gogor baten aldekoak oro* berdinak direla esan duenari ez zaio arrazoinik falta. (Joan Mari Torrealdai)

Europa Portugal laguntza eskaintzen

Hitzetatik egintzetara pasatzekotan da oraingoan Europa. Eta Portugal laguntzekotan. Vasco Gonçalves komunistazalea erori* eta gero, lehenbizikoz egindako eskaintza.

Orainarteko promesak oro* aidean eta hitz hutsetan gelditu baldin bada, zeragatik izan da, Portugalen politikazko sistema libre eta demokratiko baten perspektiba askirik* ez zegoelako.

Irakurlea oroituko da —edo behar bada ez, zeren* eta hemengo egunkariek holakotsu gertakariak ixildu egin ohi baitituzte, egiari amore emanen— nola ihaz Merkatu Batukoek laguntza bat eskaini zioten Portugal Bruselan. Baldintza batekin egin zitzaion eskaintza hura*: aniztasunezko* demokrazia bat eratzekotan.

Europako Parlamentuko talde sozialistaren buruzagiak, SPDko diputatu-

tu aleman Ludwig Fellermaier jaunak, Portugalen aldeko **Marshall Plan** bat antolatzeke eskatu die bederatzi Gobernuetako lehendakariei.

Etnozentrismoaren deabru zaharrak uxatzeko kemenik baldin badu, Europak lagundu egingo du Portugal. Eta gu poztu egingo ginatke. Alde guztietatik poztu ere. Eta zergatik Portugal bai eta Espainia ez inork galdetuko baligu, Europa bere buruaren jabe dela erantzungo genioke, aski hazia eta hezia^{*} dela, bere lagunak eta partaideak aukeratzeko. Eta zorienez, ikusi dugunez, Europaren partaide ezin daiteke izan ekonomiazko adiskidetasun soilagatik. Partaide izateko, politika beretsukoa izatea premiazkoa da. Behin eta berriz ikusi eta adierazi dugunez. Portugalari laguntza eskaintzen badiote, orain demokrazia pluralista baten garantiak ematen dituelako da. Adiskide eta partaide izan nahi duenak, ba daki zer egin. **(Joanes Lekerika)**

Mundu librearen amaia

Laster barru, Sobietar Batasunaren kolonia izango omen gara.

Arazo serioa da hau; eta hori nola gertatuko den aldeaz aurretik jakitea komeni zaio ANAITASUNAREN irakurleari.

«Mundu librearen» mugan bertan dago Sobietar Batasuna, eta izugarriro harmaturik egon ere. Noiz atakatuko dago hortxe, garai egokiaren zain. Ba dirudi, laster barru gertatuko dela hori.

Kissinger amerikarrarekin ere hitzarmen^{*} gisakoren^{*} bat eginga du Kremlinek. Ipar amerikarren eraginpean geldituko lirateke Hego Amerika eta Israel, Europako Hegoaldeko Sobietarrentzat gordez.

Hirugarren bide bat ere ez dute baztertutik utzi. «Quinta columna» famatu bezain beldurgarri horik^{*} lan eta lan dabilta, Elizan, Harmadan, sindikatuetan sartu nahiz.

Laster barru, bada, Sobietar Batasuna izango da bazter hauetan jaun eta jabe. «Bigarren gerla hotza» orainxe hasi da berotzen. Gerla ideologikoan dabil Sobietar Batasuna. Baina ez hortan bakarrik. Estrategia eta taktikak ere, indioen zagitak^{*} bezala, atzerako zorrotzurik eta prestaturik daude. Hona, gauzak nola gertatuko diren. Batez ere Mediterraneo aldetik jotzea pentsatu du Kremlinek, nahiz eta Finlandia eta Berlin ez dituen alde batera utzi. Has gaitzen Italiatik. Hemen du Sobietar Batasunak Mendebaldeko^{*} alderdi komunistarik jendetsuena. Hor ez dago problemarik, Italiako komunistek agintea hartzeko ordena hartua dute eta.

Jugoslavian ere, gerora, ez dago ke^{*} korapilorik. Tito laster barru hilko da, eta, orduan, aginteaz jabetzeko,

kolpetxo baten laguntza aski^{*} izango da. Horkoa ere, egindakotzat utz genezake.

Espainia eta Portugal gelditzen dira honantzago. Hemen zer? «Quinta columna» horiek asper gabe dihardute hemen. Itzulipurdikatze lan hortarako, urtero 860 milioi pezeta inguru ematen ditu Sobietar Batasunak.

Has gaitzen prestatzen, bada, guti barru jabez aldatu beharko dugu eta. Historiaren zentzua ezagutu nahi duenarentzat, horra hor urte batzutarako munduaren eboluzioa ongi esplikatutik.

Ez dezala inork pentsa, «politika fikzioan» ari garenik. Informazio zehatz hori, «La Voz de España» eta «La Gaceta del Norte» irakurririk izan dut nik. ANAITASUNAREN inoiz kontrakorik ere agertu izan da. Esaterako, Carrillo eta Berlinguer ez direla Moskurekin oso ondo konpontzen, Europako alderdi komunistek demokrazi tankerako gobernumodu batzutan parte hartu nahi dutela, KBG baino CIA gugandik hurbilago dagoela, eta abar. Gezurra da hori guztiori. Aurrerantzean, «La Voz» eta «La Gaceta» egunkariei esker, ba dakigu zer pentsa. Inorantzia errudun^{*} hori abandonatuz, ea noiz hasten diren ANAITASUNAREN irakurleak ere egia eta errealitatea aurrez aurre ikusten, komunisten presentzia bazter guztietan eta haien nahasmen-^{*}du guraria^{*} aldakuntza guztietan somatzen. **(Joanes Lekerika)**

Iraneko Xaharen hitzak aztertzen

Gogotik atakatu du Mendebaldeko^{*} Iraneko Xahak. Urte askotan Iran zakuratu^{*} eta hustu egin omen dugu. Eta egia da. Eta ez Iran bakarrik. Hirugarren Munduari buruz izan dugun politika, lapurreta izenaz deitzea ez litzateke agian^{*} ikaragarritzko gehiegikeria.

Petrolioaz ari zen Xaha. Petrolio kontu honetan, putzu asko hustu ondoren, itzarri^{*} egin da Hirugarren Mundua. Eta eskubideak eskatzen hasi da. Mendebaldeak ugari egin du nigar. Hala ere, analisiak garbi erakusten duenez, gehien sofritu duena ez da gure mundu aberats hau, Hirugarren Mundua baizik, petrolioarekin «aberats berri» bihurtzeko aukerarik izan ez duen Hirugarren Mundu pobre hori. Puntu hortatik begiratuta, petrolioaren goraldia eta munduko inflazioa biziki kaltegarri gertatu zaio.

Mendebaldeari egindako salakuntza hauetan, ezbaierik^{*} gabe, Xaharen ikuspegia oso hedatua^{*} da gaur. Mendebaldearen politika kolonialista salatu egin behar dela pentsatzen dugu. 1960.aren inguruko urteetan desegin zuen Hirugarren Munduak kolonialismo politikoa. Beharbada 70.aren inguruko urteotan hautsiko du kolonialismo ekonomikoa. Petrolioaren hauzi honekin bide onetik doala esango genuke.

Baina ez da aski,^{*} kanpotarra etxera bidaltzea. Ez dezala inork pentsa, metropoliaren kontra burrukatuz, burrukagai hori amaitua denik. Holako zerbait Hirugarren Munduari gertatzen ez ote zaion pentsatzen nago. Xahari ere errazago zaio arazoa bide hortatik planteatzea, eta ez barneko problematika aztertzea eta konpontzea. Xahak hitz bat ere ez du esan demokraziari buruz, askatasunari buruz, eta guk behintzat premiazko bezala ikusten ditugun, espresatzeko, idazteko eta mintzatzeko eskubideei buruz. Hitzzerdi bat ere ez hortaz, den lurralderik autokratikoenean.

Kanpotarra Europara botatzearekin, zenbait problema konpontzen da, ez da zalantzarik. Baina ez denak. Hortan ere ez dugu zalantz izpirik. Hori ahan-tzi zaio Xah horri. Demokraziaren problematika ahanztearekin, demokrazia bera ahan-tzi zaio. Esan duenez, 35 milioitako lurralde zabal hortan konformagaitz bakarrik 40.000 estudianteen artean omen daude. Eta kanpoan egon ere. Komunistak eta joera bihurrikoak^{*} omen dira horik. «Dixit Xah». **(Joan Mari Torrealdai)**

Iraneko Xaha

«Den lurralderik autokratikoaren jabea»